Les obres més fràgils

El galerista Richard Vanderaa i el crític Narcís Selles exploren a 'Des del subsol' l'herència de la contracultura a Girona recollint el testimoni de Damià Escuder

S'hi podran veure obres de Huertas, Palau o Estivill, i de Gysin, Berman o Burroughs

Tot just clausurada, el cap de setmana passat, l'exposició que el Museu d'Història ha dedicat a l'inabastable Damià Escuder, la galeria de Richard Vanderaa en recull el testimoni amb l'exposició Des del subsol, una recopilació, forçosament de caràcter arqueològic, de l'obra que altres artistes gironins de l'òrbita underground van produir en el seu moment. Són peces en general fràgils, efímeres, sobre suports inestables i tan poc visibles, a vegades, com el so dels pistons de la moto de Toni Huertas, un dels invitats a aquesta mostra que s'inaugura dissabte vinent, dia 16 de març (19 h), i que vol contribuir a recuperar i definir les "poètiques visuals de la contracultura" tal com van prendre forma a casa nostra.

El crític d'art Narcís Selles ha tingut cura de la presentació de la mostra, partint d'una prospecció de noms que reuneix obra de Quico Estivill, Pep Estivill, Conxita Pladevall, Jordi Bronsoms, Joan Antoni Palacio (més conegut com Palau), Lluís Güell, Josep Bosch Piculives, Toni Huertas Zappa, Eliseu Huertas i, per descomptat, Damià Escuder. El col·leccionista Richard Vanderaa ha aconseguit incorporar al muntatge documents i obres relacionats amb tres autors de referència de la contracultura nord-americana: Wallace Berman, Brion Gysin i William S. Burroughs, alguns dels quals es van poder veure fa uns mesos al CCCB de Barcelona a l'exposició La llum negra. Tradicions secretes en l'art des dels anys cinquanta. La idea és sospesar les contribucions dels artistes gironins a les noves sensibilitats que van sorgir al final de la Segona Guerra Mundial i que, en el cas d'Espanya, van topar no només amb la reticència social sinó, tal com assenyala Selles, amb l'obstacle afegit de "l'autoritarisme de la dictadura". Tots ells es van sentir de fet influïts, en més o menys mesura, pels moviments contraculturals dels anys seixanta i setanta, que s'alimentaven al seu torn del pensament marxista, la defensa de la quotidianitat creadora, el retorn de l'espiritualisme (des del cristianisme primitiu al budisme zen o l'esoterisme), l'auge de les teories sociològiques, psicoanalítiques i antropològiques, i el mateix moment hippie, amb les seves derivacions cap al pacifisme i l'experimentació amb drogues.

Amb el canvi de règim, la percepció crítica del seu treball no va tenir pas millor premsa, i les seves recerques van ser "abocades a la residualitat" o, al contrari, van perdre potencial subversiu en ser integrades al sistema dominant. La tria dels artistes gironins ofereix una imatge prou àmplia i representativa, segons el paper de Narcís Selles, "del doll de creativitat, imaginació desbordada i esperit transgressor que va caracteritzar l'experiència contracultural en el terreny de les arts visuals".

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 13-03-2019, Pàgina 46

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1569389-les-obres-mes-fragils.html